

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 103/05-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ioana Kornelija Komanického, B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bardejov v konaní sp. zn. Nc 1258/97 a Krajským súdom v Prešove v konaní sp. zn. 1 S 56/2004 (predtým sp. zn. 4 Co 438/02 a sp. zn. 3 NcS 9/2003), a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Ioana Kornelija Komanického v časti, v ktorej namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bardejov v konaní sp. zn. Nc 1258/97 a Krajským súdom v Prešove v konaní sp. zn. 1 S 56/2004 (predtým sp. zn. 4 Co 438/02 a sp. zn. 3 NcS 9/2003) v období do 22. marca 2002 o d m i e t a ako neprípustnú.

2. Sťažnosť Ioana Kornelija Komanického v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bardejov v konaní sp. zn. Nc 1258/97 a Krajským súdom v Prešove v konaní sp. zn. 1 S 56/2004 (predtým sp. zn. 4 Co 438/02 a sp. zn. 3 NcS 9/2003-26) v období po 22. marci 2002 o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2004 doručená sťažnosť Ioana Kornelija Komanického, B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. Nc 1258/97 a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 1 S 56/2004 (predtým sp. zn. 4 Co 438/02 a sp. zn. 3 NcS 9/2003).

Sťažovateľ uvádza, že pôvodným návrhom zo 17. marca 1997 doručeným okresnému súdu sa „*domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia Krajského súdu v Prešove čís. Soc. 277-96/02069, zo dňa 3. I. 1997*“. Návrh bol doručený okresnému súdu 20. marca 1997 a bol prijatý pod sp. zn. Nc 1258/97. Okresný súd prípisom zo 14. apríla 1997 vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu.

Nasledovne sa v uvedenej veci udiali podľa tvrdenia sťažovateľa „... *d'alšie úkony, ktoré sú ovšem z hľadiska práva neplatné a neučinné a ktoré boli ním (t. j. okresným súdom) procesne zavŕšené jeho uznesením z 1. februára 2002 zastavením tohto konania*“. Okresný súd 16. apríla 2003 zistil vecnú nepríslušnosť v prerokovávanej veci a vec postúpil krajskému súdu.

Sťažovateľovi bolo 15. decembra 2003 doručené pozvanie od Okresného súdu Prešov na informatívny výsluch vo veci sp. zn. 3 NcS 9/03 dňa 16. decembra 2003, ktorú sťažovateľ nemohol narýchlo identifikovať, preto sa uvedeného výsluchu nezúčastnil.

Sťažovateľovi bolo doručené 27. januára 2004 predvolanie na okresný súd so súčasným predložením listinných dôkazov. Následne sťažovateľ vyhovel výzve krajského súdu v uznesení č. k. 3 NcS 9/2003-26 zo 4. decembra 2003 písomným podaním zo 6. marca 2004. Sťažovateľovi bolo 16. augusta 2004 doručené uznesenie krajského súdu č. k. 1 S 56/2004-44 z 29. júna 2004, ktorým bolo konanie zastavené. Sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu odvolanie.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľ v návrhu výroku rozhodnutia (petite) svojej sťažnosti žiada, aby ústavný súd vyslovil, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní okresného súdu sp. zn. Nc 1258/97 a krajského súdu sp. zn. 1 S 56/2004 (predtým sp. zn. 4 Co 438/02 a sp. zn. 3 NcS 9/2003-26) bolo porušené. Sťažovateľ žiada zároveň o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 60 000 Sk, ktoré sú povinné okresný súd a krajský súd uhradiť v pomere, ktorý určí ústavný súd, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...)

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov (...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...)

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 55/98).

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Sťažnosť je zjavne neopodstatnená, ak opísaným konaním orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody. „O zjavnej neopodstatnenosti podnetu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu vôbec nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov,“ (rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 66/98).

Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 110/02).

K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru
v období do 22. marca 2002

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu 12. februára 2002 sťažnosť (pridelená sp. zn. Rvp 225/02), v ktorej namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. Nc 1258/97.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti na neverejnom zasadnutí senátu 22. marca 2002 sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú (pozri rozhodnutie č. k. I. ÚS 27/02-10 z 22. marca 2002).

V zmysle ustanovenia § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

S poukázaním na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v období do 22. marca 2002 ako neprípustnú z dôvodu predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu v tejto veci.

K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru
v období po 22. marci 2002

Ústavný súd výzvou zo 6. októbra 2004 požiadal krajský súd o vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľa a zaslanie spisu sp. zn. 1 S 56/2004 (predtým sp. zn. 4 Co 438/02 a sp. zn. 3 NcS 9/2003). Podpredseda krajského súdu v odpovedi z 21. októbra 2004 uviedol, že predmetný spis sa nachádza od 7. septembra 2004 na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dôsledku odvolania podaného sťažovateľom a zároveň sa k veci

vyjadril tak, že vec 1 S 56/2004 bola pôvodne vedená v pomocnom registri „NcS“ preto, lebo návrh nespĺňal náležitosti uvedené v ustanovení § 79 Občianskeho súdneho poriadku a museli byť odstránené jeho vady.

Následne bola vec zaradená do registra „S“ a po zvládnutí skutkovej a právnej náročnosti veci bolo v nej rozhodnuté 29. júna 2004 tak, že konanie bolo zastavené. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu odvolanie a vec bola postúpená najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Podpredseda okresného súdu zároveň vo svojom stanovisku uviedol, že „... k preťahom pri vybavovaní tejto veci nedošlo, nakoľko doba od nápadu veci do rozhodnutia je krátka so zreteľom na potrebu odstránenia väd pôvodného podania a zodpovedá časovým možnostiam sudcov správneho úseku Krajského súdu v Prešove“.

Ústavný súd výzvou zo 4. februára 2005 požiadal predsedu najvyššieho súdu o zaslanie uvedeného spisu. Predmetný spis bol ústavnému súdu doručený 15. marca 2005.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, skúma vždy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti posudzovanej veci najmä podľa týchto kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu v uvedenej veci.

Ústavný súd z predloženého spisu sp. zn. Nc 1258/97 (na krajskom súde vedený pod sp. zn. 4 Co 438/02, následne sp. zn. 3 NcS 9/2003 a sp. zn. 1 S 56/04) zistil, že okresný súd vydal 25. júla 2002 pokyn na vypracovanie predkladacej správy a predloženie spisu krajskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa. Spis bol doručený krajskému súdu 29. júla 2002.

Krajský súd vykonal v uvedenej veci úkony 31. marca 2003, 11. apríla 2003 a uznesením sp. zn. 4 Co 438/02 zo 16. apríla 2003 zrušil uznesenie okresného súdu č. k.

Nc 1258/97-7 z 1. februára 2002. Následne krajský súd v uvedenej veci vykonával úkony až do 8. januára 2004, pričom prípisom z uvedeného dňa požiadal krajský súd o predvolanie a výsluch sťažovateľa (dožiadanie) pred okresným súdom. Okresný súd vrátil krajskému súdu spis s vybaveným dožiadaním 9. marca 2004.

Krajský súd vykonával následne v posudzovanej veci plynule úkony až do 7. septembra 2004, keď bol predmetný spis zaslaný najvyššiemu súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa.

Ústavný súd nezistil z predloženého spisu zbytočné prietahy v činnosti okresného súdu v posudzovanom období.

Krajský súd konal v uvedenej veci plynule s výnimkou obdobia od 29. júla 2002 do 31. marca 2003, t. j. 7 mesiacov. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“ (rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 35/01).

V konkrétnych okolnostiach uvedenej veci uvedená ojedinelá nečinnosť krajského súdu neznamená taký zásah do sťažovateľovho základného práva, aby jeho intenzita nadobudla charakter porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Túto skutočnosť potvrdzuje aj fakt, že sťažovateľ sám prispel v období od 2. októbra 2003 do 5. februára 2004 k predĺženiu predmetného konania, keď neprevzal uznesenie krajského súdu č. k. 3 NcS 9/2003-26 zo 4. septembra 2003 z dôvodu, že na obálke bolo nesprávne uvedené jeho meno (t. j. Ján namiesto Ioan Kornelij) a „... *na zásielke nebolo vyšpecifikované, komu je zásielka určená (dátum narodenia, resp. r. č.) ...*“

Následne bol sťažovateľ krajským súdom predvolaný na 16. december 2003 za účelom doplnenia podania a listiny preukazujúcej zmenu mena, pričom v daný termín sa

nedostavil, pretože „... som túto vec nemohol narýchlo ani identifikovať“ a zároveň jeden deň prípravy na informatívny výsluch považoval sťažovateľ za nedostatočný. Podľa zápisnice okresného súdu z 5. februára 2004, keď bol vykonaný informatívny výsluch pred dožiadaným okresným súdom, sťažovateľ prevzal uvedené uznesenie krajského súdu zo 4. septembra 2003 krátkou cestou a bol vyzvaný na doplnenie svojho podania. Ústavný súd nezistil ďalej v konaní okresného súdu a krajského súdu žiadne skutočnosti, ktorými by bolo spôsobené predĺženie konania alebo zbytočné prietahy.

Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že aj v prípade hodnotenia konania sp. zn. Nc 1258/97 ako jedného celku od jeho začiatku v roku 1997 až do doručenia sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu 31. augusta 2004 (t. j. vrátane obdobia hodnoteného v rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 27/02) by ústavný súd dospel k rovnakému rozhodnutiu vo veci, pretože aj keď v postupe okresného súdu od februára 1998, keď sťažovateľ žiadal konanie vo veci zastaviť, až do vydania uznesenia okresného súdu o zastavení konania v roku 2002, ktorým bolo vyhovené žiadosti sťažovateľa, boli zo strany okresného súdu určité prietahy, vydaným uznesením musel okresný súd rešpektovať vôľu sťažovateľa ako účastníka konania.

Predmetné uznesenie o zastavení konania bolo len deklarováním vôle sťažovateľa a nebolo meritórnym rozhodnutím o predmete konania vymedzeného návrhom sťažovateľa na začatie konania, čo v okolnostiach danej veci znamená, že stav právnej neistoty sťažovateľa bol značne oslabený jeho žiadosťou o zastavenie konania, aj keď k samotnému rozhodnutiu okresného súdu o zastavení konania došlo až dlhšiu dobu po tejto žiadosti.

Ústavný súd ani s prípadným prihliadnutím na posudzované konanie ako jeden celok (t. j. aj pred rokom 2002) neposudzuje uvedené konania okresného súdu a krajského súdu ako zásah do sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej intenzite, ktorú by bolo možné kvalifikovať ako ich porušenie.

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta - napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 93/97, I. ÚS 87/97, I. ÚS 20/97, I. ÚS 24/98. Zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti nemožno odstrániť, preto ústavný súd nevyzval sťažovateľa, aby preukázal svoje majetkové pomery za účelom ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, čo sťažovateľ vo svojej sťažnosti požadoval.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2005